

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΡΩΤΟ

ΔΙΑΤΑΞΗ ΤΗΣ ΑΚΟΛΟΥΘΙΑΣ ΤΟΥ ΜΥΣΤΗΡΙΟΥ ΤΟΥ ΓΑΜΟΥ ΚΑΤΑ ΤΗ ΘΕΙΑ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ

ΕΝΑΡΚΤΗΡΙΑ ΑΚΟΛΟΥΘΙΑ

Πρώτος τύπος

45. Την καθορισμένη ώρα, ο ιερέας, φορώντας στιχάριο, πετραχήλι και φαιλόνιο, μαζί με τους λειτουργοῦπηρέτες, προχωρεί προς την κεντρική είσοδο του ναού, υποδέχεται τους μελλόνυμφους, τους χαιρετά με εγκαρδιότητα και τους διαβεβαιώνει ότι η Εκκλησία συμμετέχει στη χαρά τους.
46. Κατόπιν, σχηματίζεται πομπή προς το Ιερό: προηγούνται οι λειτουργοῦπηρέτες, ακολουθεί ο ιερέας, έπειτα οι μελλόνυμφοι, οι οποίοι κατά τα έθιμα του τόπου συνοδεύονται τιμητικά τουλάχιστο από τους γονείς τους και δύο μάρτυρες, προς τον τόπο που ετοιμάστηκε γι' αυτούς. Εν τω μεταξύ ψέλνεται το εισοδικό άσμα.
47. Ο ιερέας πορεύεται προς την Αγία Τράπεζα, την χαιρετά με βαθιά υπόκλιση και εκφράζει το σεβασμό του με ασπασμό. Κατόπιν κατευθύνεται προς την έδρα του.

Δεύτερος τύπος

48. Την καθορισμένη ώρα ο ιερέας φορώντας στιχάριο, πετραχήλι και φαιλόνιο, ανάλογα με το χρώμα της Λειτουργίας που τελείται, μαζί με τους λειτουργοῦπηρέτες, προσέρχεται στον ετοιμασμένο χώρο για τους μελλόνυμφους, είτε στην έδρα του.
49. Όταν οι μελλόνυμφοι φθάσουν, στη θέση τους, ο ιερέας τους υποδέχεται και τους χαιρετά με εγκαρδιότητα και τους διαβεβαιώνει ότι η Εκκλησία συμμετέχει στη χαρά τους.

50. Μετά, ενώ ψέλνεται το αντίφωνο κατά την είσοδο, πλησιάζει προς το Ιερό, χαιρετά με βαθιά υπόκλιση την Αγία Τράπεζα και εκφράζει το σεβασμό του με ασπασμό. Κατόπιν, πορεύεται προς την έδρα του.

51. Τότε αφού κάνει το σημείο του Σταυρού, χαιρετά τους παρευρισκομένους χρησιμοποιώντας έναν από τους τύπους που προτείνει το Ρωμαϊκό Λειτουργικό.

+ Εις το όνομα του Πατρός και του Υιού και του Αγίου Πνεύματος.

- Αμήν.

+ Η χάρη του Κυρίου μας Ιησού Χριστού,
η αγάπη του Θεού Πατέρα
και η κοινωνία του Αγίου Πνεύματος να είναι μαζί σας.

- Και με το πνεύμα σου.

52. Έπειτα απευθύνεται στους μελλόνυμφους και στους παρόντες για να τους προδιαθέσει στην τέλεση του Μυστηρίου του Γάμου με τα ακόλουθα ή άλλα παρόμοια λόγια:

Αδελφοί αγαπητοί, με μεγάλη χαρά συγκεντρωθήκαμε εδώ,
στον οίκο του Κυρίου,
γύρω από τον ... **[όνομα]** και την ... **[όνομα]**,
για την τέλεση αυτής της ιερής Ακολουθίας,
την ημέρα κατά την οποία θεμελιώνουν την οικογένειά τους.
Αυτή η ώρα είναι γι' αυτούς μοναδική.
Ας τους παρασταθούμε με ξεχωριστή στοργή,
με τη φιλία μας και ιδιαιτέρως με την αδελφική προσευχή μας.
Ας ακούσουμε προσεκτικά μαζί τους
το Λόγο τον οποίο σήμερα ο Θεός θα μας απευθύνει.
Κατόπιν, ως Εκκλησία,
ας ικετεύσουμε τον Θεό Πατέρα,
δια του Ιησού Χριστού του Κυρίου μας,
ώστε να αποδεχθεί τους μελλόνυμφους δούλους του,
να τους ευλογήσει και να τους κρατά πάντοτε ενωμένους.

53. ή τα επόμενα, στους μελλονύμφους:

**... [όνομα] και ... [όνομα],
η Εκκλησία συμμετέχει στη χαρά σας
και σας υποδέχεται με μεγάλη αγάπη,
μαζί με τους γονείς σας και με τους φίλους σας
την ημέρα κατά την οποία, ενώπιον του Θεού Πατέρα,
αποφασίσατε να δημιουργήσετε
την μεταξύ σας κοινωνία αγάπης για όλη τη ζωή σας.
Ο Θεός να σας εισακούσει αυτή την ημέρα της χαράς σας.
Να σας στείλει βοήθεια από τον ουρανό και να σας προστατεύει.
Να σας χορηγήσει ό,τι ποθεί η καρδιά σας
και να εκπληρώσει όλες τις επιθυμίες σας.**

Παραλείπεται η πράξη μετανοίας.
Αν προβλέπεται, απαγγέλλεται το Δόξα εν υψίστοις.

54. Τις ημέρες εκείνες κατά τις οποίες επιτρέπονται οι Λειτουργίες "Για την χορήγηση των Μυστηρίων" (Rituales) λέγεται η Λειτουργία του Γάμου με τα δικά της αναγνώσματα.

Αν όμως συμπίπτουν ημέρες, οι οποίες αναγράφονται υπό τους αριθμούς 1-4 στους πίνακες λειτουργικών ημερών, λέγεται η Λειτουργία της ημέρας, αλλά παραμένει η γαμήλιος ευλογία και, ανάλογα με την περίπτωση και ο ειδικός τύπος της τελικής ευλογίας.

Αν όμως τελείται ο γάμος ημέρα Κυριακή και συμμετέχει σ' αυτήν η ενοριακή κοινότητα, τότε τελείται η Λειτουργία της ημέρας ακόμη και τις Κυριακές της περιόδου των Χριστουγέννων και της "κοινής Περιόδου του έτους".

Συναπτή δέηση

Κατόπιν με εκτεταμένα τα χέρια, ο ιερέας λέει μία από τις παρακάτω δεήσεις:

Ας προσευχηθούμε.

(Η παρακάτω συναπτή δέηση να μην χρησιμοποιείται μαζί με την πρώτη Ειδική ευχή για τους νεονύμφους (αρ. 74 και 105). (223)

Κύριε ο Θεός,
εσύ ο οποίος με ένα τόσο θαυμαστό Μυστήριο
καθαγιάσες το συζυγικό δεσμό,
ώστε ο θεσμός του γάμου να απεικονίζει
το Μυστήριο του Χριστού και της Εκκλησίας,
αξίωσε, σε παρακαλούμε, αυτά εδώ τα τέκνα σου
να πραγματοποιούν με έργα ό,τι δέχονται με πίστη.
Δια του Κυρίου μας Ιησού Χριστού του Υιού σου,
ο οποίος είναι Θεός, και μαζί με εσένα και το Άγιο Πνεύμα,
ζει και βασιλεύει στους αιώνες των αιώνων.

ή την επομένη (Αρ.224)

Κύριε ο Θεός,
εσύ ο οποίος δημιούργησες το ανθρώπινο γένος,
και θέλησες την ένωση του άνδρα και της γυναίκας,
ένωσε με το δεσμό της αγάπης
τους δούλους σου, ... [όνομα] και ... [όνομα],
που τελούν σήμερα το ιερό Μυστήριο του γάμου
και αξίωσέ τους να καρποφορούν σε έργα αγάπης
για να δίνουν μαρτυρία της ίδιας αυτής αγάπης.
Δια του Κυρίου μας Ιησού Χριστού του Υιού σου,
ο οποίος είναι Θεός, και μαζί με εσένα και το Άγιο Πνεύμα,
ζει και βασιλεύει στους αιώνες των αιώνων.

ή την επομένη (Αρ.225)

Εισάκουσε, Κύριε, τις ικεσίες μας
και χορήγησε γενναιόδωρα τη χάρη σου
σ' αυτά τα τέκνα σου, ... [όνομα] και ... [όνομα],
τα οποία σήμερα ενώνονται ενώπιον του ιερού σου θυσιαστηρίου,
ώστε να βρίσκουν δύναμη στην αμοιβαία αγάπη.
Δια του Κυρίου μας Ιησού Χριστού του Υιού σου,

ο οποίος είναι Θεός, και μαζί με εσένα και το Άγιο Πνεύμα, ζει και βασιλεύει στους αιώνες των αιώνων.

ή την επομένη (Αρ.226)

Παντοδύναμε Θεέ,
σε παρακαλούμε, για τους δούλους σου ... [όνομα] και ... [όνομα],
οι οποίοι σήμερα ενώνονται με το ιερό Μυστήριο του γάμου.
Αξιώσέ τους να προδεύουν στην πίστη την οποία ομολογούν
και να πλουτίσουν την Εκκλησία με πιστούς απογόνους.
Δια του Κυρίου μας Ιησού Χριστού του Υιού σου,
ο οποίος είναι Θεός, και μαζί με εσένα και το Άγιο Πνεύμα,
ζει και βασιλεύει στους αιώνες των αιώνων.

ή την επομένη (Αρ.227)

Πανεύσπλαχνε Κύριε,
εσύ ο οποίος συμπαραστέκεσαι με ευμένεια στους θεσμούς
που καθόρισες για την διαιώνιση του ανθρωπίνου γένους
εισάκουσε τις ικεσίες μας,
ώστε ό,τι ενώνεται από εσένα τον Δημιουργό
να διαφυλάσσεται ενωμένο με την βοήθειά σου.
Δια του Κυρίου μας Ιησού Χριστού του Υιού σου,
ο οποίος είναι Θεός, και μαζί με εσένα και το Άγιο Πνεύμα,
ζει και βασιλεύει στους αιώνες των αιώνων.

ή την επομένη (Αρ.228)

**Κύριε, εσύ ο οποίος από την αρχή της δημιουργίας
ευλόγησες την επαύξηση του ανθρώπινου γένους,
θερμά σε ικετεύουμε για τους δούλους σου
... [όνομα] και ... [όνομα],
να τους ενδυναμώσεις με την ευλογία σου
ώστε στη συμβίωση του γάμου να αγαπιούνται και να αγιάζονται.
Δια του Κυρίου μας Ιησού Χριστού του Υιού σου,
ο οποίος είναι Θεός, και μαζί με εσένα και το Άγιο Πνεύμα,
ζει και βασιλεύει στους αιώνες των αιώνων.**

ΑΚΟΛΟΥΘΙΑ ΤΟΥ ΘΕΙΟΥ ΛΟΓΟΥ

55. Η Ακολουθία του θείου Λόγου γίνεται με το συνηθισμένο τρόπο. Μπορούν να διαβαστούν τρία αναγνώσματα από τα οποία το πρώτο πρέπει να είναι από την Παλαιά Διαθήκη και, κατά την Πασχαλινή περίοδο, από την Αποκάλυψη (αρ. 179-222). Πάντοτε να προτιμάται τουλάχιστο ένα ανάγνωσμα το οποίο να αναφέρεται ρητώς στο γάμο.

56. Όταν δεν τελείται Λειτουργία της “κοινής Περιόδου του έτους”, ένα από τα αναγνώσματα μπορεί να λαμβάνεται από το βιβλίο των κειμένων που προτείνονται γι’ αυτή τη Λειτουργία, εκτός αν συντρέχει ημέρα η οποία αναγράφεται στους πίνακες των λειτουργικών ημερών με τους αρ. 1-4. Εδώ προτείνονται αναγνώσματα που εκφράζουν την σπουδαιότητα και την αξία του γάμου ειδικά ως Μυστήριο της σωτηρίας.

57. Μετά την ανάγνωση του Ευαγγελίου, ο ιερέας με κήρυγμα βασισμένο στο ιερό κείμενο παρουσιάζει το Μυστήριο του χριστιανικού γάμου, το μεγαλείο της συζυγικής αγάπης, τη χάρη του Μυστηρίου και τα καθήκοντα των συζύγων, ανάλογα με τις διαφορετικές καταστάσεις των προσώπων.

Τα αναγνώσματα στους αριθμούς: 179-222.

ΤΕΛΕΣΗ ΤΟΥ ΓΑΜΟΥ

58. Αν συμβαίνει να τελούνται μαζί δύο ή περισσότεροι γάμοι, τότε, τόσο οι ερωτήσεις πριν από τη συναίνεση, όσο και η ίδια η συναίνεση και η αποδοχή της συναίνεσης από τον λειτουργό, πρέπει να γίνονται ξεχωριστά για κάθε γάμο. Τα υπόλοιπα, ακόμη και η Ειδική ευχή για τους

νεόνυμφους, γίνονται μια φορά για όλους, οπότε βέβαια, χρησιμοποιείται ο πληθυντικός.

59. Έπειτα σηκώνονται όλοι οι παρευρισκόμενοι, ακόμη και οι μελλόνυμφοι με τους μάρτυρες. Τότε ο λειτουργός απευθύνει στους μελλόνυμφους τα ακόλουθα ή παρόμοια λόγια:

+ **Α**γαπητοί μας, ήλθατε εδώ στον ιερό αυτό ναό,
ενώπιον του λειτουργού της Εκκλησίας
και της χριστιανικής κοινότητας,
για να επικυρώσει ο Κύριος με ιερή σφραγίδα
τη θέλησή σας να συνάψετε γάμο.
Την συζυγική σας αγάπη ο Ιησούς Χριστός
την εμπλουτίζει άφθονα με την ευλογία του.
Σας εφοδιάζει και σας ενισχύει με ένα ιδιαίτερο Μυστήριο,
εσάς που ήδη καθαγίασε με το άγιο Βάπτισμα,
για να μείνετε αμοιβαία και αμετάκλητα πιστοί
και για να αναλάβετε όλα τα άλλα καθήκοντα του γάμου.
Γι' αυτό, ενώπιον της Εκκλησίας, σας ερωτώ για τις προθέσεις
σας.

Ερωτήσεις πριν από τη συναίνεση

60. Έπειτα ο ιερέας τους ερωτά αν ήρθαν ελεύθερα, αν αποδέχονται τα συζυγικά καθήκοντα της πιστής αγάπης, της τεκνογονίας και της διαπαιδαγώγησης των τέκνων τους.

Ο λειτουργός:

+ ... **[όνομα]** και ... **[όνομα]** ήλθατε εδώ χωρίς εξαναγκασμό,
ελεύθερα και με τη θέλησή σας να τελέσετε το Μυστήριο του
γάμου;

Οι μελλόνυμφοι:

- **Μάλιστα.**

Ο λειτουργός:

+ **Ε**ίστε έτοιμοι, ασπαζόμενοι τη συζυγική ζωή, να αγαπάτε και
να τιμάτε ο ένας τον άλλο σε όλη τη διάρκεια της ζωής σας;

Οι μελλόνυμφοι:

- **Μάλιστα.**

Η επόμενη ερώτηση μπορεί να παραλειφθεί αν συντρέχουν ειδικές περιπτώσεις, εάν π.χ. οι μελλόνυμφοι είναι υπερήλικοι.

Ο λειτουργός:

+ **Είστε έτοιμοι να δεχθείτε με αγάπη τα τέκνα τα οποία θα σας δώσει ο Θεός και να τα αναθρέψετε σύμφωνα με το νόμο του Χριστού και της Εκκλησίας του;**

Οι μελλόνυμφοι:

- **Μάλιστα.**

Συναίνεση

61. Ο ιερέας καλεί τους μελλόνυμφους να εκδηλώσουν τη συναίνεσή τους:

+ **Εφόσον λοιπόν θέλετε να τελέσετε το ιερό Μυστήριο του γάμου, ενώστε τα δεξιά σας χέρια και ενώπιον του Θεού και της Εκκλησίας του, εκφράσετε τη συναίνεσή σας.**

Οι μελλόνυμφοι ενώνουν τα δεξιά χέρια.

Πρώτος τύπος με τον οποίο ζητείται να εκφράσουν τη συναίνεση.

62. Ο γαμπρός λέει:

... **[όνομα]**, εγώ ο ... **[όνομα]** σε παίρνω σύζυγό μου και σου υπόσχομαι πίστη, σε καιρό ευτυχίας και δυστυχίας, ασθένειας και υγείας, έτσι θα σε αγαπώ και θα σε τιμώ σε όλη τη διάρκεια της ζωής μου.

Η νύμφη λέει:

... **[όνομα]**, εγώ η ... **[όνομα]** σε παίρνω σύζυγό μου και σου υπόσχομαι πίστη, σε καιρό ευτυχίας και δυστυχίας, ασθένειας και υγείας, έτσι θα σε αγαπώ και θα σε τιμώ σε όλη τη διάρκεια της ζωής μου.

Δεύτερος τύπος με τον οποίο ζητείται να εκφράσουν τη συναίνεση.

63. Όταν, για ποιμαντικούς λόγους, θεωρείται καταλληλότερο, ο ιερέας μπορεί να ζητήσει τη συναίνεση των μελλονύμφων με ερωτήσεις.

Ο ιερέας πρώτα ερωτά τον γαμπρό:

+ ... **[όνομα]** θέλεις για σύζυγό σου την ... **[όνομα]** και της υπόσχεσαι πίστη, σε καιρό ευτυχίας και δυστυχίας, ασθένειας και υγείας, έτσι να την αγαπάς και να την τιμάς σε όλη τη διάρκεια της ζωής σου;

Ο γαμπρός απαντά:

- Μάλιστα.

Αμέσως ο ιερέας ερωτά τη νύμφη:

+ ... **[όνομα]** θέλεις για σύζυγό σου τον ... **[όνομα]** και του υπόσχεσαι πίστη, σε καιρό ευτυχίας και δυστυχίας, ασθένειας και υγείας, έτσι να τον αγαπάς και να τον τιμάς σε όλη τη διάρκεια της ζωής σου;

Η νύμφη απαντά:

- Μάλιστα.

Αποδοχή της συναίνεσης

64. Ο ιερέας αφού λάβει τη συναίνεση, στραμμένος προς τους νυμφευόμενους προσθέτει:

+ **Ο** Κύριος να επικυρώσει με ευμένεια τη συναίνεσή σας την οποία εκδηλώσατε ενώπιον της Εκκλησίας και να σας χαρίσει πλούσια την ευλογία του. Ό,τι ο Θεός ένωσε, άνθρωπος να μην το χωρίσει.

ή την επομένη:

+ **Α**υτή τη συναίνεσή σας την οποία εκδηλώσατε ενώπιον της Εκκλησίας, ο Θεός του Αβραάμ, ο Θεός του Ισαάκ, ο Θεός του

Ιακώβ, ο Θεός ο οποίος συνένωσε τους πρωτόπλαστους στον Παράδεισο, να την επικυρώσει και να την ευλογήσει εν Χριστώ, ώστε ό,τι ο Θεός ένωσε, άνθρωπος να μην το χωρίσει.

65. Ο ιερέας προσκαλεί τους παρευρισκόμενους να δοξολογήσουν το Θεό:
+ Ας ευλογούμε τον Κύριο.

Όλοι απαντούν:

- Ευχαριστούμε το Θεό.

Ή μπορεί να γίνει μια άλλη προσφώνηση.

Ευλογία και παράδοση των συζυγικών δακτυλιδιών

66. Ο ιερέας λέει:

+ **Ο** Κύριος να ευλογήσει + αυτά τα δαχτυλίδια, τα οποία θα προσφέρετε ο ένας στον άλλο, ως σημείο αγάπης και πιστότητας.

- Αμήν.

ή τον επόμενο τύπο (αρ.229)

+ **Ε**υλόγησε, Κύριε, αυτά τα δαχτυλίδια, τα οποία ευλογούμε + στο όνομά σου, ώστε αυτοί που θα τα φέρουν να τηρούν ακέραιη τη συζυγική τους πίστη, να παραμένουν ειρηνικά αφοσιωμένοι στο θέλημά σου και να ζουν πάντοτε με αμοιβαία αγάπη. Δια του Ιησού Χριστού του Κυρίου μας, ο οποίος ζει και βασιλεύει στους αιώνες των αιώνων.

ή τον επόμενο τύπο (αρ.230)

+ Κύριε, εσύ ο οποίος είσαι η αγάπη, ευλόγησε + και αγίασε τα τέκνα σου ... [όνομα] και ... [όνομα], και εφόσον αυτά τα δαχτυλίδια είναι γι' αυτούς σημείο συζυγικής πίστεως, ας τους υπενθυμίζουν το δεσμό της αμοιβαίας αγάπης. Δια του Ιησού Χριστού του Κυρίου μας, ο οποίος ζει και βασιλεύει στους αιώνες των αιώνων.

Ο ιερέας ραντίζει τα δαχτυλίδια και τα παραδίδει στους νυμφευόμενους.

67. Ο γαμπρός παίρνει το δαχτυλίδι που προορίζεται για τη νύμφη και το περνά στο δάχτυλό της λέγοντας:

- ... [όνομα] δέξου αυτό το δαχτυλίδι, ως σημείο της αγάπης μου και της πιστότητάς μου. Εις το όνομα του Πατρός και του Υιού και του Αγίου Πνεύματος.

Το ίδιο και η νύμφη. Παίρνει το δαχτυλίδι που προορίζεται για το γαμπρό και το περνά στο δάχτυλό του, λέγοντας:

- ... [όνομα] δέξου αυτό το δαχτυλίδι, ως σημείο της αγάπης μου και της πιστότητάς μου. Εις το όνομα του Πατρός και του Υιού και του Αγίου Πνεύματος.

68. Τότε όλη η κοινότητα μπορεί να ψάλλει έναν ύμνο ή ένα άσμα δοξαστικό.

ΔΕΗΣΕΙΣ ΤΩΝ ΠΙΣΤΩΝ

69. Ακολουθούν αμέσως οι Δεήσεις των Πιστών (δείγματα προτείνονται στους αρ. 251-252). Λέγεται κατόπιν το Πιστεύω, αν προβλέπεται από τους λειτουργικούς κανόνες.

ΠΡΩΤΟΣ ΤΥΠΟΣ (αρ.251) Δεήσεων των Πιστών

Αγαπητοί αδελφοί, ενθυμούμενοι το ειδικό δώρο της χάρης και της αγάπης με το οποίο ο Θεός δέχθηκε να τελειοποιήσει και να καθαγιάσει την αγάπη των αδελφών μας ... **[όνομα]** και ... **[όνομα]**, ας τους εμπιστευθούμε στον Κύριο, λέγοντας:

Σε παρακαλούμε, εισάκουσέ μας, Κύριε.

1. **Γ**ια να μπορέσουν οι αδελφοί μας ... **[όνομα]** και ... **[όνομα]**, ενωμένοι τώρα στην αγιοσύνη με το ιερό Μυστήριο του γάμου, να απολαύσουν την υγεία και τη σωτηρία, ας παρακαλέσουμε τον Κύριο.
2. **Γ**ια να ευλογήσει το δεσμό τους, όπως ευδόκησε να αγιάσει το γάμο στην Κανά της Γαλιλαίας, ας παρακαλέσουμε τον Κύριο.
3. **Γ**ια να τους εξασφαλίζει πάντοτε τέλεια και γόνιμη αγάπη, ειρήνη και βοήθεια, ώστε να δίνουν καλή μαρτυρία για το χριστιανικό τους όνομα, ας παρακαλέσουμε τον Κύριο.
4. **Γ**ια να προοδεύει συνεχώς ο χριστιανικός λαός στην αρετή και να λαβαίνει ουράνια βοήθεια στις διάφορες και ποικίλες ανάγκες που τον πιέζουν, ας παρακαλέσουμε τον Κύριο.
5. **Γ**ια να ανανεωθεί από το Άγιο Πνεύμα, σε όλους τους παρόντες συζύγους, η χάρη του Μυστηρίου του γάμου, ας παρακαλέσουμε τον Κύριο.

Χορήγησε, Κύριε, με ευμένεια,
το πνεύμα της αγάπης σου στους εδώ παρόντες συζύγους,
για να γίνουν μία καρδιά και μία ψυχή,
ώστε τίποτε να μην χωρίζει όσους ένωσης
και τίποτε να μη θλίβει όσους πλούτισες με την ευλογία σου.
Δια του Ιησού Χριστού του Κυρίου μας,
ο οποίος ζει και βασιλεύει στους αιώνες των αιώνων.
- Αμήν

ή τον επόμενο τύπο

ΔΕΥΤΕΡΟΣ ΤΥΠΟΣ (αρ.252)
Δεήσεων των Πιστών

Αγαπητοί αδελφοί, ας ενισχύσουμε με την προσευχή μας αυτή τη νέα οικογένεια, για να αυξάνει καθημερινά η αμοιβαία αγάπη αυτών των συζύγων και να βοηθά ο πανεύσπλαχνος Θεός όλες τις οικογένειες του κόσμου, λέγοντας:

Σε παρακαλούμε, εισάκουσέ μας, Κύριε.

- 1. Για** τους εδώ παρόντες νέους συζύγους και για την πρόοδο της οικογένειας την οποία σήμερα θεμελιώνουν, ας παρακαλέσουμε τον Κύριο.
- 2. Για** τους συγγενείς και φίλους των και για όλους εκείνους οι οποίοι τους συμπαραστάθηκαν, ας παρακαλέσουμε τον Κύριο.
- 3. Για** τους νέους που προετοιμάζουν το γάμο τους και για όλους εκείνους τους οποίους ο Κύριος κάλεσε σε μια διαφορετική αποστολή, ας παρακαλέσουμε τον Κύριο.
- 4. Για** όλες τις οικογένειες του κόσμου και για να σταθεροποιηθεί η ειρήνη μεταξύ των λαών, ας παρακαλέσουμε τον Κύριο.
- 5. Για** όλα τα μέλη των οικογενειών μας που αναχώρησαν απ’

αυτό τον κόσμο και για όλους τους κεκοιμημένους, ας παρακαλέσουμε τον Κύριο.

6. Για την Εκκλησία, τον άγιο λαό του Θεού, και για την ένωση όλων των χριστιανών, ας παρακαλέσουμε τον Κύριο.

Κύριε Ιησού Χριστέ, ο οποίος είσαι ανάμεσά μας,

τώρα που ο ... [όνομα] και η ... [όνομα]

επισφραγίζουν την ένωσή τους,

δέξου τη δέησή μας

και πλούτισε τις καρδιές μας

με το Πνεύμα σου το Άγιο.

Εσύ ο οποίος ζεις και βασιλεύεις στους αιώνες των αιώνων.

- Αμήν.

ΑΚΟΛΟΥΘΙΑ ΤΗΣ ΘΕΙΑΣ ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΑΣ

70. Κατά την προσφορά, ο γαμπρός και η νύμφη μπορούν ανάλογα με την περίπτωση, να προσκομίσουν τον άρτο και τον οίνο στην Αγία Τράπεζα.

Δέηση προσκομιδής

Λέγεται μία από τις παρακάτω δεήσεις:

Δέξου Κύριε, σε παρακαλούμε, αυτά τα δώρα,
που σου προσφέρουμε για τον ιερό δεσμό του γάμου,
και εφόσον εσύ τον δημιούργησες,
κατεύθυνέ τον στον προορισμό του.

Δια του Ιησού Χριστού του Κυρίου μας,
ο οποίος ζει και βασιλεύει στους αιώνες των αιώνων.

ή την επομένη (232)

Δέξου με ευμένεια, Κύριε,
τα δώρα, τα οποία με χαρά σου προσφέρουμε,

και φύλαττε με την πατρική σου στοργή
αυτούς που ένωσες με το Μυστήριο του γάμου.
Δια του Ιησού Χριστού του Κυρίου μας,
ο οποίος ζει και βασιλεύει στους αιώνες των αιώνων.

ή την επομένη (233)

Εισιάκουσε, Κύριε, τις ικεσίες μας
και δέξου με προθυμία αυτά τα δώρα
τα οποία προσφέρουμε στη μεγαλειότητά σου
για τα τέκνα σου ... [όνομα] και ... [όνομα]
που ενώνονται σήμερα με τα ιερά δεσμά του γάμου,
ώστε μέσω αυτών των Μυστηρίων
να στερεωθούν αμοιβαία στην δική σου
και στη μεταξύ τους αγάπη.
Δια του Ιησού Χριστού του Κυρίου μας,
ο οποίος ζει και βασιλεύει στους αιώνες των αιώνων.

Προοίμιο

- + **Ο** Κύριος να είναι μαζί σας.
- Και με το πνεύμα σου.
- + **Ας** υψώσουμε τις καρδιές μας.
- Είναι στραμμένες προς τον Κύριο.
- + **Ας** ευχαριστήσουμε τον Κύριο το Θεό μας.
- Άξιο και δίκαιο.

Προοίμιο 1ο: Περί της αξίας του συζυγικού δεσμού(234)

Πραγματικά είναι άξιο και δίκαιο,
καθήκον ιερό και σωτήριο,
παντού και πάντοτε να σε ευχαριστούμε, Κύριε,
Πατέρα άγιε, Θεέ παντοδύναμε και αιώνιε.

Διότι με τον απαλό ζυγό της ομόνοιας
και με τον αδιάλυτο δεσμό της ειρήνης,
συνέστησες τον ιερό θεσμό του γάμου,
ώστε η άμεμπτη γονιμότητα της ιερής συμβιώσεως
να πολλαπλασιάζει τα τέκνα της θείας υιοθεσίας.
Πραγματικά, με τη θεία σου πρόνοια και τη χάρη σου, Κύριε,
επιτελείς δύο μεγάλα και θαυμαστά έργα:
κοσμείς τη γη με τη γέννηση των ανθρώπων
και με την αναγέννησή τους αυξάνεις την Εκκλησία,
δια του Ιησού Χριστού του Κυρίου μας.

Μέσω αυτού, μαζί με τους Αγγέλους
και όλους τους Αγίους, ύμνο στη δόξα σου ψάλλουμε
ακατάπαυστα λέγοντας:

ή το επόμενο

Προοίμιο 2ο: Περί του μεγαλείου του Μυστηρίου του γάμου (235).

Πραγματικά είναι άξιο και δίκαιο,
καθήκον ιερό και σωτήριο,
παντού και πάντοτε να σε ευχαριστούμε, Κύριε,
Πατέρα άγιε, Θεέ παντοδύναμε και αιώνιε,
δια του Ιησού Χριστού του Κυρίου μας.

Διότι Καινή Διαθήκη σύναψες με το λαό σου
και τον εξαγόρασες με το Μυστήριο
του θανάτου και της Αναστάσεως του Υιού σου,
για να είναι ενωμένος με το Χριστό,
και να τον κάνεις κοινωνό στη θεία φύση
και συγκληρονόμο στην ουράνια δόξα του.

Τον πλούτο αυτό της φιλανθρωπίας και της χάρης σου,
παρομοιάσες με τη συζυγική ένωση

του άνδρα και της γυναίκας,
ώστε το τελούμενο Μυστήριο να μας κατευθύνει
προς το ανέκφραστο σχέδιο της αγάπης σου.
Γι' αυτό με τους Αγγέλους και όλους τους Αγίους
σε δοξολογούμε ακατάπαυστα ψάλλοντας (λέγοντας):

ή το επόμενο

Προοίμιο 3ο: Περί του γάμου ως σημείο της θεϊκής αγάπης (236).

Πραγματικά είναι άξιο και δίκαιο,
καθήκον ιερό και σωτήριο,
παντού και πάντοτε να σε ευχαριστούμε, Κύριε,
Πατέρα άγιε, Θεέ παντοδύναμε και αιώνιε.

Εσύ, ο οποίος έπλασες τον άνθρωπο,
ως δωρεά της ευσπλαχνίας σου,
θέλησες και να τον ανυψώσεις σε τέτοιο μεγαλείο,
ώστε η συμβίωση του άνδρα και της γυναίκας
να απεικονίζει αληθινά την αγάπη σου.

Και δεν παύεις να καλείς στο νόμο της αγάπης
αυτόν που από αγάπη έπλασες
για να συμμετέχει στην αιώνια αγάπη σου.

Το Μυστήριο αυτό της αγίας συμβιώσεως
ενώ αποτελεί σημείο της φιλανθρωπίας σου,
καθαγιάζει ταυτόχρονα την ανθρώπινη αγάπη,
δια του Ιησού Χριστού του Κυρίου μας.

Μέσω αυτού, μαζί με τους Αγγέλους και όλους τους Αγίους,
ύμνο στη δόξα σου ψάλλουμε, ακατάπαυστα λέγοντας:

Άγιος, Άγιος, Άγιος,...

71. Κατά την Αναφορά μνημονεύονται οι σύζυγοι σύμφωνα με τους τύπους που προτείνονται στους αρ. 237-239.

Μνήμη των νεονύμφων

α) Στην πρώτη Αναφορά (237)

Λέγεται η ιδιαίτερη ευχή: "Αυτή λοιπόν την προσφορά". Τα λόγια εντός των παρενθέσεων μπορούν να παραλειφθούν, ανάλογα με την περίπτωση.

**Αυτή, λοιπόν, την προσφορά,
που παρουσιάζουμε εμείς οι δούλοι σου,
αλλά και οι νεόνυμφοι ... [όνομα] και ... [όνομα]
καθώς και όλη σου η οικογένεια,
η οποία ικετεύει γι' αυτούς τη μεγαλειότητά σου,
σε παρακαλούμε, Κύριε, να τη δεχτείς με ευμένεια.
Και εφόσον τους έδωσες τη χάρη να φθάσουν
ως την ημέρα αυτή του γάμου τους,
αξίωσέ τους (να χαρούν τα τέκνα τους
και) να ζήσουν χρόνια πολλά και ευτυχημένα.
(Δια του Ιησού Χριστού του Κυρίου μας).**

β) Στην δεύτερη Αναφορά (238)

Μετά τα λόγια "όλο τον κλήρο" να προστεθούν τα εξής:

**Θυμήσου επίσης, Κύριε,
τους νεόνυμφους ... [όνομα] και ... [όνομα],
στους οποίους επέτρεψες
να φθάσουν σ' αυτήν εδώ την ημέρα του γάμου τους,
ώστε με τη χάρη σου να παραμένουν σε αμοιβαία αγάπη και
ειρήνη.**

γ) Στην τρίτη Αναφορά (239)

Μετά τα λόγια "εισάκουσε, Κύριε", να προστεθούν τα εξής:

Στήριξε, Κύριε, σε ικετεύουμε, στη χάρη του Μυστηρίου του γάμου των... **[όνομα]** και την... **[όνομα]**,
τους οποίους οδήγησες να φθάσουν ευτυχισμένοι
στην ημέρα του γάμου τους,
ώστε τη συμφωνία την οποία επισφράγισαν ενώπιόν σου,
με την προστασία σου
να την διατηρούν πάντοτε στη ζωή τους.
Φιλάνθρωπε και στοργικό Πατέρα,
συνάθροισε γύρω σου όλα τα διασκορπισμένα τέκνα σου.

Ειδική ευχή για τους νεόνυμφους

72. Μετά το "Πάτερ ημών" παραλείπεται το "Ελευθέρωσέ μας". Ο ιερέας, όρθιος εμπρός στους νεόνυμφους, επικαλείται γι' αυτούς την ευλογία του Θεού η οποία δεν παραλείπεται ποτέ. Αν ο ένας ή και οι δύο νεόνυμφοι δεν κοινωνήσουν, τα λόγια σε παρένθεση παραλείπονται. Στην τελευταία παράγραφο της ίδιας προσευχής μπορούν να παραλειφθούν τα λόγια που βρίσκονται μέσα σε παρένθεση, όταν οι περιστάσεις το απαιτούν, π.χ. αν οι νεόνυμφοι είναι προχωρημένης ηλικίας.

73. Οι νεόνυμφοι πλησιάζουν προς το ιερό Βήμα, είτε παραμένουν στη θέση τους και γονατίζουν.

Ο ιερέας, με ενωμένα τα χέρια προσκαλεί στην προσευχή τους παρευρισκομένους:

+ **Α**δελφοί αγαπητοί, ας ικετεύσουμε ολόθερμα τον Κύριο να εγχύσει την ευλογία της χάρης του στους δούλους του, οι οποίοι σήμερα συνδέθηκαν εν Χριστώ με τον ιερό δεσμό του γάμου.

Να τους κρατά ενωμένους στην αγάπη (μέσω του μυστηρίου του Σώματος και του Αίματος του Χριστού).

Και όλοι προσεύχονται για λίγο σιωπηλά.

74. Έπειτα ο ιερέας με εκτεταμένα τα χέρια επάνω στους νεόνυμφους συνεχίζει:

(Άλλοι τύποι ευχής νεονύμφων, βρίσκονται στους αρ. 241-244).

Κύριε ο Θεός,
εσύ ο οποίος με την παντοδυναμία σου
δημιούργησες τα πάντα από το μηδέν
και καθόρισες την αρχή του σύμπαντος,
εσύ έπλασες τον άνθρωπο κατ' εικόνα σου
και κατέστησες τη γυναίκα αχώριστο σύντροφο του άνδρα,
ώστε να μην είναι πλέον δύο, αλλά σάρκα μία,
διδάσκοντάς μας ότι αυτοί, οι οποίοι θέλησες να γίνουν ένα,
ποτέ δεν επιτρέπεται να χωρίσουν.

Κύριε ο Θεός,
εσύ ο οποίος με ένα τόσο θαυμαστό Μυστήριο
καθαγίασες το συζυγικό δεσμό,
ώστε ο θεσμός του γάμου να απεικονίζει
το Μυστήριο του Χριστού και της Εκκλησίας.

Κύριε ο Θεός,
εσύ ο οποίος ενώνεις τον άνδρα και τη γυναίκα
και καθιστάς την ένωση αυτή
πραγματική ευλογία για την ανθρώπινη κοινωνία,
την οποία εξ αρχής καθόρισες,
την μόνη ευλογία που δεν αφαιρέθηκε
ούτε από την τιμωρία του προπατορικού αμαρτήματος
ούτε από του κατακλυσμού την καταδίκη.

Ρίξε ευσπλαχνικά το βλέμμα σου στους δούλους σου
οι οποίοι ενωμένοι με το συζυγικό δεσμό
ζητούν να εφοδιασθούν με την προστασία της ευλογίας σου.
Χορήγησε τους τη χάρη του Αγίου Πνεύματος,
ώστε, με άφθονη την αγάπη σου στις καρδιές τους,
να παραμένουν πιστοί στο συζυγικό δεσμό τους.

Αξίωσε την δούλη σου... [όνομα]
να γευτεί τη χάρη της αγάπης και της ειρήνης
και να μιμείται πάντοτε στη ζωή της
τις άγιες εκείνες γυναίκες,
οι οποίες εγκωμιάζονται στην Αγία Γραφή.

Ας αναπαύεται σ' αυτήν η καρδιά του συζύγου της
και αυτός, αναγνωρίζοντας την ως ισότιμη σύντροφο
και συγκληρονόμο στη χάρη της ζωής,
ας της αποδίδει την πρέπουσα τιμή
και ας τρέφει προς αυτήν την ίδια αγάπη,
με την οποία ο Χριστός αγάπησε την Εκκλησία του.

Και τώρα, Κύριε, σε ικετεύουμε,
αξίωσε αυτούς τους δούλους σου να μείνουν
σταθεροί στην πίστη,
να τηρούν τις εντολές σου
και, πιστοί ο ένας στον άλλο,
να διακρίνονται για την ακεραιότητα των ηθών τους
και εφοδιασμένοι με τη δύναμη του Ευαγγελίου,
να δίνουν σε όλους την καλή του Χριστού μαρτυρία.

(Να είναι γόνιμοι στη ζωή τους,
και ως γονείς να διακρίνονται για τις αρετές τους,
για να χαρούν και οι δύο τα τέκνα τους
και τα τέκνα των τέκνων τους).

Και τέλος, αφού αποκτήσουν ποθητά γηρατειά,
να φθάσουν στην ευτυχία των μακαρίων
και στην ουράνια Βασιλεία σου.
Δια του Ιησού Χριστού του Κυρίου μας,
ο οποίος ζει και βασιλεύει στους αιώνες των αιώνων.

- Αμήν.

75. Παραλείπεται η προσευχή "Κύριε Ιησού Χριστέ" αλλά λέγεται αμέσως "Ειρήνη του Κυρίου". Τότε οι νεόνυμφοι και όλοι οι παρευρισκόμενοι ανταλλάσσουν μεταξύ τους χαιρετισμό ειρήνης και αγάπης.

76. Οι νεόνυμφοι, οι γονείς τους, οι μάρτυρες και οι συγγενείς τους μπορούν να κοινωνήσουν με τα δύο είδη.

Δέηση μετά την κοινωνία

Χάρη στη δύναμη αυτής της θυσίας, Κύριε,
συνόδευε στοργικά το θεσμό του γάμου
που θέσπισε η θεϊκή σου πρόνοια
και αυτούς που ένωσες με τον ιερό δεσμό
(και τους έθρεψες με τον ίδιο άρτο και το κοινό ποτήρι),
φύλαξέ τους επίσης στην ομόνοια της αγάπης.
Δια του Ιησού Χριστού του Κυρίου μας,
ο οποίος ζει και βασιλεύει στους αιώνες των αιώνων.

ή την επομένη (246)

Κοινωνοί στην ιερή σου Τράπεζα,
σε παρακαλούμε, Κύριε,
γι' αυτούς που ενώθηκαν
με το ιερό Μυστήριο του γάμου.
Ας είναι πάντοτε προσηλωμένοι σ' εσένα
για ν' αναγγέλλουν στους ανθρώπους το άγιο όνομά σου.
Δια του Ιησού Χριστού του Κυρίου μας,
ο οποίος ζει και βασιλεύει στους αιώνες των αιώνων.

ή την επομένη (247)

Σε παρακαλούμε, παντοδύναμε Θεέ,
η δύναμη του Μυστηρίου που λάβαμε,
ας συνοδεύει και ας ενισχύει πάντοτε
τους δούλους σου ... **[όνομα]** και ... **[όνομα]**
και εμείς όλοι ας γευόμαστε τους καρπούς
της ιερής θυσίας, που σου προσφέραμε.

Δια του Ιησού Χριστού του Κυρίου μας,
ο οποίος ζει και βασιλεύει στους αιώνες των αιώνων.

ΕΥΧΗ ΑΠΟΛΥΣΗΣ

77. Στο τέλος της θείας Λειτουργίας ο ιερέας ευλογεί τους νεόνυμφους και το λαό λέγοντας:

Πρώτος τύπος

+ **Ο** Κύριος να είναι μαζί σας.

- Και με το πνεύμα σου.

+ **Ο** αιώνιος Θεός και Πατέρας
να σας φυλάει πάντοτε ενωμένους στην αμοιβαία αγάπη,
ώστε να κατοικεί σ' εσάς η ειρήνη του Χριστού
και να μένει πάντοτε στην οικία σας.

- Αμήν.

+ **Να** έχετε ως ευλογία τα τέκνα σας,
παρηγορία από τους φίλους σας
και με όλους αληθινή ειρήνη.

- Αμήν.

+ **Να** είστε μάρτυρες της αγάπης του Θεού μέσα στον κόσμο,
και όσοι δυστυχημένοι ή πτωχοί βρουν σ' εσάς συμπαράσταση,
να σας υποδεχτούν με ευγνωμοσύνη
στις σκηνές του Θεού τις αιώνιες.

- Αμήν.

+ **Και** όλους εσάς, τους εδώ παρόντες,
να σας ευλογήσει ο παντοδύναμος Θεός,
ο Πατέρας + και ο Υιός και το Άγιο Πνεύμα.

- Αμήν.

ή την επομένη (αρ. 249)

Δεύτερος τύπος

- + **Ο** Κύριος να είναι μαζί σας.
- Και με το πνεύμα σου.

- + **Ο** παντοδύναμος Θεός και Πατέρας να σας δίνει πλούσια τη χάρη του και την ευλογία της τεκνογονίας.
- Αμήν.

- + **Ο** μονογενής Υιός του Θεού, να σας συμπαραστέκεται πάντοτε, τόσο στις ευχάριστες όσο και στις δυσάρεστες στιγμές της ζωής σας.
- Αμήν.

- + **Τ**ο Πνεύμα το Άγιο να πλουτίζει τις καρδιές σας με την αγάπη του.
- Αμήν.

- + **Κ**αι όλους εσάς, τους εδώ παρόντες, να σας ευλογήσει ο παντοδύναμος Θεός, ο Πατέρας + και ο Υιός και το Άγιο Πνεύμα.
- Αμήν.

ή την επομένη (αρ. 250)

Τρίτος τύπος

- + **Ο** Κύριος να είναι μαζί σας.
- Και με το πνεύμα σου.

- + **Ο** Κύριος Ιησούς Χριστός, ο οποίος καταδέχτηκε να παρευρεθεί στο γάμο της Κανά, ας χορηγήει σ' εσάς και στους συγγενείς σας την ευλογία του.
- Αμήν.

- + **Ο** Ιησούς Χριστός, ο οποίος αγάπησε την Εκκλησία μέχρι

τέλος, να πλουτίζει αδιάκοπα τις καρδιές σας με την αγάπη του.

- Αμήν.

+ **Ν**α σας αξιώσει ο Κύριος,
να μαρτυρείτε πίστη στην Ανάστασή του
και να προσδοκάτε με χαρά την αιώνια ευτυχία.

- Αμήν.

+ **Κ**αι όλους εσάς, τους εδώ παρόντες,
να σας ευλογήσει ο παντοδύναμος Θεός,
ο Πατέρας + και ο Υιός και το Άγιο Πνεύμα.

- Αμήν.

78. Μετά το τέλος της Θείας Λειτουργίας, οι νεόνυμφοι, οι μάρτυρες και ο ιερέας υπογράφουν στο βιβλίο των Γάμων. Η υπογραφή μπορεί να γίνει είτε στο γραφείο της ενορίας είτε ενώπιον του λαού, αλλά όμως όχι επάνω στην Αγία Τράπεζα.

